

Шормо эл, порымлык да гын берр!

15 (3247) №,
2016 ий 9 апрель,
шуматкече.

ЯМДЕ ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

Социште марий муру йонген

«Ямде лийлан»

Пеш кужу корным
эртенат,
Кандашле кум ийым
теменат!
Мый шыргыж
кидышкем налам
Да пуйто вик
шулдыракам.
Чылалан лийынат
йолташ:
Лаптыклашкет -
ушан канаш.
Лий тыгаяк,
итак вапталт.
Мылам, йоча-влаклан - куан!
Элина
НИКОЛАЕВА.
Морко,
Энерсола.

«Тукымвожым да историйым шарнаш» – тыгай
үжмаш дене 27-31 мартыште Сочи олаште
«Народные истоки» калык-влак тўвыра да фольклор
тўнямбал фестиваль-конкурс эртен. Тушто куштышо,
мурышо, фольклор да театр коллектив-влак мастарлы-
кыштым ончыктеныт. 4 гыч 70 ияш марте тўжем утла
тангасыше лийын. Нунын коклаште Марий Эл гыч кок
коллектив тангасен. Тиде **Национальный президент
сымыктыш школын изирак ийготан-влакын хорышт**
(вуйлатыше – Л.А.Семёнова) да **Куженер посёлкысо
«Топотушки» калык куштымаш образцовый ансамбль**
(вуйлатыше – А.А.Иванова). Нуно фестиваль-конкурс
гыч чапле сенымаш дене пўртылыныт. 9-12
ияш-влак коклаште «Вокал» номинаций-
ыште хор (**снимкыште**) Гран-Прим
сенен налын. «Топотушки» ансамбль
«Калык куштымаш» номинацийыште
13-15 ияш-влак коклаште I степенян
лауреат лийын.
Л.ГРИГОРЬЕВА.

Ончы-
кыжымат
Марий Элын
чапшышым
кўшнў
кучыза!

Фотом сымыктыш школын архивше гыч налме.

1 апрель гыч 2016 ийын II пелийжылан газет
ден журнал-влаклан подписке тургым тўналын!

«Сенымашлан – 70 ий!» конкурсум иктешлена

★ «Фронт гыч серыш»
шымлыме паша тагас:

I вер – Элина Николаева (Морко, Эгерсола),
II вер – Мария Токарева (Морко, Коркатово),
III вер – Эвелина Егошина (Шернур,
Шудымарий).

★ «Каргем шучко сарым!»
сылнымут тагас:

I вер – Лана Зайцева (Марий Турек,
Хлебниково), II вер – Екатерина Шубина
(Марий Турек), III вер – Виктория Веткина
(2-шо номеран Шернур школ).

★ «Нимо ок мондалт...» сүрет да
«Шарныктыш» фото тагас-влак:

I вер – Виктория Михайлова (Морко,
Кожлаер), II вер – Дмитрий Иванов
(Волжский, Пётъял), III вер – Кристина
Михайлова (Медведево, Руш Кукмор).

Моло сенгышым 24 апрельште Марий
Эл Республикысе йоча да самырык-влаклан
театр-рүдериште эртаралтше концертыште
саламлаш тўгалына. Пагален вучена!

Икымше верым сеген налше-влак
Анапа олаште самырык журналист-
влаклан эртаралтше лагерь сменыш (4-
21 апрель) каеныт. Путёвкым Марий Эл
Республикысе образований да науко
министерстве ойырен. Снимкыште
(шола гыч пурлашке) Э.НИКОЛА-
ЕВА, В.МИХАЙЛОВА, Л.ЗАЙ-
ЦЕВА – лагерьыш ужатыме
годым.

Н.СЕМЕНОВАН фотожо.

Классна дене Ко-
лош изай дека унала
миенна. Молан, шоне-
да? Кондыштарыме
музей экспонатше-
влакым ончалаш. Ни-
колай Анатольевич
«Воскресение» поиско-
вый отряд дене түрлө
вере лиеда. Тушто
мом гына ышна уж!
Салтак кружка ден
совла, фляжке, пуля ден гильзе, лимонко-гранат, штык,
сапёрын кольмыжо, немыч каске да молат. Шымле ий утла
рок дене уралт кийыше нине арвер-влакым кузе мумо
нерген пален нална.

Изи тоштер

Николай ИВАНОВ, 5-ше класс.

Морко, Шордёр.

Вашлиймаш

Поэтессе Людмила Со-
колова-Озамбай дене
вашлиймашым эртарыш-
на. Тудо почеламутым
кузе возаш тўналмыж
нерген каласкалыш, ик-
мынаржым лудо, йо-
дыш-влаклан вашештыш.
Мыят почеламутым сыл-
нын лудаш йоратем. Ра-
йонысо «Даниловский
лудмаш» конкурсышто
кумшо верым налынам.

Карина ВОРОНЦОВА,
6-шо класс.

У Торъял школ-
интернат.

Икымше вер

Школыштына «Моя страна – моя
Россия» лўман научно-практичес-
кий конференций шымше гана
эртен. Тушто республикысе школла
гыч йоча-влак шке проектыштым
да шымлымаш пашаштым арале-
ныт. Мый «Есть такая профессия
– людей спасать» проектыштем утарыше-влак да
мемнан школысо МЧС классын выпускникше
Валентин Булыгин нерген каласкаленам. Пашам
икымше вер дене палемдалтын. Тидлан туныкты-
шем Т.Н.Липатниковалан таум каласем.

Дима СМЕРНОВ, 10-шо «Б» класс.
Йошкар-Оласе 21-ше номеран школ.

11 апрель –
Фашист
концлагерь-
лаште орла-
ныше-влакым
шарныме
кече

Кугу Отечественный сар жапыште
нацист Германияштыште 14 тўжем
концлагерь лийын. Тушто 30 эл гыч
18 миллион еным орландареныт.

Кажне визымшыже йоча
улмаш. 11 мил-
лион ен ўмыр
шуде колен.

Историйым шергалына

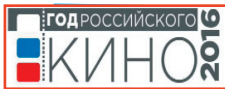

Ильш
поро пашалан гына пуал-
теш.

Туныктышына

Мый кокымшо классыште тунемам. Класс вуйлатышем – Людмила Васильевна. Тудо пеш поро, шыма, умылен моштышо туныктышо. Мемнан верч эре тургыжлана. Урокышто у темым сайын умылтара. Ме тудым моткоч йоратена. Кажне туныктышо тудын гай лишеш гын, могай сай!

Валерия ТОПОРОВА.
2-шо номеран
Советский школ.

Тений Грузийн рудолаштыже, Тбилисиште, «Угинде» кином ончыктеныт. Тудым марий кинорежиссёр Алексей Алексеев (Эстонийыште ила) сниматлен. Киношто Татарстан кундемысе Кукмара районышто илыше марий-влак да Угинде пайрем нерген ойлалтеш.

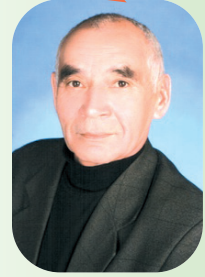
Мурсем тўняште – икымше марий ончылызе

И.С.Палантайын лўмгечыже вашеш «Иван Степановичым Те молан пага-леда?» йодышлан вашешташ йодна.

Иван Ильич ЕГОРОВ, Марий Элын сулло артистше, Россий искусствын сулло деятельже, Я.Эшпай лўмеш Марий кугыжаныш филармонийын директоржо:

– Иван Степанович Палантай ден Яков Андреевич Эшпай марий профессиональный музыкылан негызым пыштеныт. Нуно марий калык шўмеш ўмырешлан шарнымашеш кодыныт. Иван Степановичын вуйлатыме хоржым налаш. Могай тале, мастар вуйлатыше лияш кўлын! 1923 ий августышто Москошто Хор-влакын I олимпиадыштышт кокымшо верым налыныт – моткоч кугу сенымаш! Кызытсе жапыште тыгай кўкшў сенымашке могай хор шуын? Марий музыкашты шуко йўк дене мурымашым Палантай тўналын. Тудын возымо произведенийже-влак марий мурсем тўняште эталонлан шотлалтыт. Нуно самырык композитор-влаклан настольный книга гай лийшаш улыт. Тыгай кўкшытыш марий самырык композитор-влак але шуын огытыл. Йошкар-Оласе музыкальный училище Палантайын лўмжым нумалеш. Мыланемат пиал логалын тушто тунем лекташ. Училище Москваш тунемаш каяш корным почын.

Л.ГРИГОРЬЕВА.

Азап

Шошо толын, лум шула,

Корно дене вўд йога.
Ял воктене – лавыра.
Школьш каяш – томаша!
Шўжаремже – Полина –
Сыпте-сопто ошкеда.
Шижде лакыш тошкалеш,
Кемже вўдым кошталеш.
Шинчавўдшў йогалеш,
Мўнтў лап возын куржеш.
Ночко кем ден йол кылма,
Вот тыгай азап паша.

Таня РЕЧКИНА,
8-ше класс.

У Торъял школ.

Ковай деке унала

1-ше номеран Морко йочасад.

Г р у п п ы ш т ы н а «Ковай деке унала» занятийым эртарышна. Унала ава-кова-влак толыныт. Нуно тўрым тўрленит, пижым пидыныт, ургеныт, а ковай межым шўдыраш туныктен. Йоча-влак туштылан вашмутым кычалыныт, калык модыш дене модыныт, марла почеламутым лудыныт.

Марий Эл Республикысе йоча да подростково-влакын организацийыштын «Эрвий» ушемышт

17 апрельште Йошкар-Оласе «Спартак» спорткомплексыште (Карл Маркс урем, 105) спортивный еш-влак коклаште республикысе конкурсын финалже эрташ тўналеш. Тушто кок номинаций лишеш:

✓ **«Самая спортивная семья – моя!»** – кум ег (ача, ава да икшыве). Йочан ийготшо: 10-11 ий.

Еш-влак дартс («Сектор 20» упражнений), ўстембал теннис да шашке дене таңасат.

✓ **«Сильному роду нет переводу!»** – ныл ег (пўрѐен, ўдырамаш, кок йоча). Йочан ийготшо: 10-13 ий. Ача-авам родо-тукым вашталтен кертеш.

Тиде номинацийыш «Папа, мама и я – спортивная семья» эстафете, еш архив нерген каласкалынамаш пурат.

19 мартыште Морко посёлкысо Йоча усталык рўдер спорт полатыш савырныш. Тушто вич еш таңасыш. Меат ешна дене: ачам, Майя акам да мый – ушнышна. Таңасымаште сеңалтше ыш лий. Спорт пайрем чылалан весела кумылым пўлеклыш.

Юлия АНИСИМОВА.
Морко, Коркатово.

Таза, эсен лийза!

Сандалык мучко шуко сылне вер:
Кугу ола, изи ял-шамыч да садер.
Мылам гын шерге шкемын шочмо ял,
Чонлан эн лишыл шерге Памашъял.

Кумда пасу да олык – вий-куат,
Энер, памаш, чодыраже – вий-куат.
Андрей пўя, Шем ото ден куэр...
Ялемым кечын вашлиеш у эр.

Мотор пёрт-влак ялемым сылнештат,
Акажне суртышто илат уста ен-влак.
Пошкудо ордыж огыл нигöлан,
Илат келшен, ласкан, ваш-ваш полшен.

Лектеш эр кече – у илышым сөра,
Шинчеш кас кече – чоным кандара.
Тек шочмо Памашъял
йоча йүк ден темеш,
А калык тек таза, эсен лишеш.

Виктория ВИНОГРАДОВА.
Параньга, Кугу Пумарий.

Шочмо йылме ава гай

Шочмо йылмем – марий йылме. Ты йылме дене авам изиэм годымак мый денем мутланен, почеламутым ойлен, лыжга муру-влакым мурен. Мыят «авай» икымше шомакемым марла пелештенам. Рушла ойлаш йочасадыште тунемынам. Шочмо йылмым сайын палет гын, вес йылмым сай отметкылан тунем керта.

Виктория МИХАЙЛОВА.
Национальный президент
школ-интернат.

Кызыт южышт марла мутланаш вожылыт. Ялыштат йоча-влак рушла веле ойлат. Самырык-влак ял гыч олашке тунемаш каят, шочмо йылмыштым мондат. Мемнам лицейыште изинек марий йылмым йораташ тунуктат.

Елена ФЛЕГЕНТОВА.

Морко, Коркатово.

Погын вашеш

В.М.Васильев лү-меш Марий НИИЯЛИ-н социологий пöлкажын специалистше-влак үмаште шыжым йодыштмашым эртареныт. Марий Элыште илыше руш, марий да татар-влак деч «Шочмо йылмылан могай йылмым шотледа?» манын йодыныт. Вашмут тыгай лийын:

руш - 95,3 %;
марий - 78,7%;
татар - 84,9%.

Кугу вий

Марий сылнымут классик-на М.Шкетан ойлен: «Эн ончыч икшыве-влакым шочмо йылме дене мутланаш тунуктыман». Мыйын йоратыме шочмо йылмем – марий йылме. Тудо мылам эн лишыл, эн пагалыме. Марий йылмыж дене кутырышо калыкем дене моткоч кугешнем. Йоратыза, пагалыза, аралыза шочмо йылмым, вет тудо пеш кугу вий.

Юлия ТИМОФЕЕВА.

Шочмо йылме

Ме, йоча-влак, изинек марла мутланена гын, шочмо йылмына ок йом. Ойлат: «Марий улат гын, марла кутыро». Тиде ой кызытсе самырык тукумлан пеш келшен толеш. Марий йылметым арален, туддене кугешнен илет гын, калыкын йылмыже ок йом.

Кристина ЗОРИНА.

Морко районысо Эгерсола школ гыч возат

Тыгай сүрет келша мо?

Калыкыште ойлат: «Йылме ила – калык ила». Мордва, удмурт, коми, чуваш да вес калык-влак илат гын, шочмо йылмыштат ила. Тугеже, шочмо йылме – калыкын поянлыкше. Чаманен каласаш логалеш, кызыт шуко вере марий йылмым йот йылме семын гына тунемыт. Ончыч ача-ава, коча-кована шуко газетым, книга лудыныт. Кызытат марла шуко изданий лектеш, но ен-влак шагал лудыт. Жап эрта, шочмо йылме пытен кертеш. Тыланда тыгай сүрет келша мо? Кажне марий ен шочмо йылмым тунемшаш да мутланышаш. Вет шочмо йылме – аван йылмыже. Нигунамат шочмо йылмым ида мондо!

Аня СЕМЁНОВА.

Рожкин тукымым кушта

Зоя Александровна Беляева (**снимкыште**) Советский район Кодам школышто 37 ий пашам ышта. Тышеч кумло кок ийже марий йылмым да литературым туныкта. Ик йочат урокшо гыч кумылдымо ок лек. Тудо кажне тунемшын шўм-чонышкыжо шочмо марий йылмын поян, кўлешан улмыжым шындарен мошта. Районышто В.Рожкин лудмашлан тўналтышым пыштен. Шкежат шинчымашыжым эре келгемда. Арам огыл 2006 ийыште икымше гана эртаралтше «Чолга марий туныктышо» конкурсышто сенышыш лектын да Россий президентын грантшым сулен. Пашажым аклен, Зоя Александровналан Марий Эл Республикысе образованийын сулло

пашаенже (1995), Марий Эл Республикын калык туныктышыжо (2002), Российысе образованийын почетан пашаенже (2009) чап лўм-влакым пуымо, «С.Г.Чавайн. Калык верч тыршымаш» медаль дене палемдыме (2013). А эн кугуак - тачысе да ончычсо тунемшыже-влакын йоратымашышт. Шукерте огыл З.А.Беляева лўмгечыжым палемдыш. Уло кумылын саламлен, ўмыргорно дене пенгыдын ошкылаш тыланена. Таза лийза!

Син-квейн

Йылме

Ныжсыл, ямле.

*Мурыкта, шымата, туныкта,
Кугезынан аралыме поянлыкше,
Ўшанна.*

Регина ШИКАРЕВА.

Морко, Шўргыял.

Анфиса ЭМАНОВА.

«Марий йылмым тунемына»

Марий йылме урокышто тыгай лўман языковой образовательный порталыште пашам ыштена. Порталыште тўрлў модуль-влак улыт. Кажныже урокысо темылан келшыше. Ешартыш материаллан ссылке-влак пашам ыштат, кнопкым темдалат, да кўлеш увер лектеш веле. Эше ик отметкым налнет гын, заданий-влакым мўнгтылан пуат. Портал полшымо дене марий йылмым палымынам утларак вянгден кертына.

Полина САДОВИНА,
10-шо «А» класс.
Йошкар-Оласе 21-ше номеран школ.

Ушан ой

Мынар

*шuko йылмым
палет - ик кўгўн
деке тунар шuko
сравочет лиеш.
Вольтер.*

Шоналте

Тиде ойлончышто шылткым (дополнительным) палыза: **Пу пўртым плотник-влак пырня дене ыштат.**
1. плотник - влак,
2. пўртым, 3. пырня.
Арина ГОРДЕЕВА.
Волжский, Карай.

Куанен тунемам

Шочмо йылме,
марий йылме,
Улат шерге мыланем.
Шочмо йылмым,
марий йылмым,
Чылт ава гай пагалем.
Шочмо йылме,
марий йылме,
Тый денетше кугешнем.
Шочмо йылмым,
марий йылмым,
Тунемам мый куанен.

Сергей КРЮЧКОВ,
5-ше класс.

**Волжский,
Пўтъял.**

Поян улына

Татарстан Республикыштына руш, татар, одо, марий да тулеч моло калык ила. Марий-влак шукин огытыл, но кажне еншке йылмыжым, йўлажым акла. Мыят марий улам да тидын дене кугешнем. Ялыштына чылан марла кутырат, икшывымат изинек марла ойлаш туныктат. Кызыт, шонем, ковам улмо годым, могай мутым ом пале, чыла йодышташ кўлеш. Кенгежым Йошкар-Олашке мийышым. Тушко шуко кундем гыч тунемше-влак толыныт ыле. Чыланат марла кутырышт. **ШОЧМО МАРИЙ ЙЫЛМЫМ** колын, шочмо ялыштемак лийме гай чучо. Туге гынат шуко у диалект мутым пален тольым. Могай поян марий йылмына!

Настя МАТВЕЕВА, 6-шо класс.
Агрыз, Буймо.

Тўням-балне 6000 утла йылме ден диалектым шотлат.

Туныктышылан полыш 6-шо, 8-ше, 5-ше класслаште лудшаш произведенийла

**Мустай
КАРИМ,**
башкир поэт

Куэ лышташ нерген

Ончал-ян глобусым:
Башкирий мландына
Куэ лышташла веле
тушто палдырна.
Йөршеш тугай!
Да моло лышташ дечын
Кугун огеш кой тудо нигунар.
Куэже гын – кугу Россий!
Шога волгалтын кечын –
Моткоч ужарге,
күшпата, одар!
Күрлаш куэ лышташым
ожнысек төченыт
Тул, Йүштө,
Шолын йогышо йүрат.
Да кылме возын
чүчкыдын эрдене,
Да пижын теңыз вес веч
толшо мардежат.
Туддек кечалтын ожно
түрлө шукш мынар:
"Релгий", "Тугын коштмо",
"Государь!",
Но ужарген лышташ
мотор куэ укшеш,
Аваж деч налын вийым,
түзлана, кушкеш.
Да чактарен мардежын
шыде йүкшымат,
Танла келшен,

лышташ-влак

куанен мурат.

М.Казаков кусарен.
«Шүдө поэт», Йошкар-Ола: Марий книга савыктыш, 1962. С.161.

**Роберт
МИННУЛ-
ЛИН,**
татар поэт

Пошкудын ак Юмын ак

Пеледыш ден Сабантуйым
Параньгаште пайремлат...
Чумыргеныт ик түшкашке
Марийжат да татаржат.
Марий еным татар енже
"Родем" манын вашлиеш.
Марий ен ден татар енже
Родо улыт үмыреш!
Мом ойла гын чын пошкудо,
Пошкудын ак – Юмын ак!
Мемнан калык келшымашым
Тек ончалыт моло-влак!
Тек ончалыт да тунемыт
Келшымаш татулыклан:
Почына чоннам ик семын
Пашалан да пайремлан.
Марий енын да татарын
Кумылышт эреак аш.
Капкамат тыгак кумдан ме
Почына шүм-чонлын ваш!
Уналан үстел коклаште
Эн сай верым муына.
Кава деке, эн торашке
Шергылт кая мурына.
Пайрем гүжлымыла талын

Сомылнат эре ушна.
Пашана ушнен толеш гын,
Сылне лиш пайремна!
Пеледыш ден сабантуйжо
Калыкланна пеш айват...
Пашамат ыштат,
каненат моштат

Марийжат да татаржат!

Г. Сабанцев-Ояр кусарен.
«Кумыл сабантуй», Йошкар-Ола: «Марий журнал» ГУКП, 2013. С. 142.

**Надежда
СИЛЬБИ,**
чуваш
поэтессе

Шүмбел Чуваш мландем

Мландем могае сылне!
Ош лум йымаке шылын,
Энер мален колтыш, иян.
Чиен шүштан ечим,
Пасуш куржын лектым,
Таңасыше таче лиям.
Мландем могай сылне!
Шүм-чон огеш кылме:
Мардеж

күсле семын шокта.

Ош лум лыве гае,
Мотор шүдыр гае
Пөрдеш, чувашла кушталта.
Мландем могай сылне!

Ача сурт шенгелне
Садерыште шыпак шогем.
Чонем мураш ямде,
Шүмбел Чуваш мланде,
Мый тыйым моткоч йоратем!

А.Иванова кусарен.

«Мом шылта шоңго шоло».
Чуваш писатель-влакын
произведенийышт. Йошкар-Ола: Марий книга савыктыш, 1992. С.205.

**10 апрель - писатель Георгий
ЕФРУШЫН шочмыжлан – 100 ий**

«Шошо» ойлымаш почеш йодыш-влак

- ◆ «Шошо» ойлымашым Г.Ефруш кунам возен?
- ◆ Шошын пытартыш поянлыкше – тиде...
- ◆ Ойлымашысе турий могай?
- ◆ Могай кайык-влак шке пашаштлан пеш эр тарваненыт?
- ◆ Могай шош пеледыш нерген воза?
- ◆ Вич-куд йоча могай модыш дене модеш?
- ◆ Апакай Мигыта могай ялыште леза?
- ◆ Ял калык тудым кузе манеш?

иаш?

- ◆ Мыняр ий күтүм күта?
- ◆ Мигыта пашам мо дене таңастара?
- ◆ «Күтүчыжө могай,», – манеш Мигыта.
- ◆ Мигыта кугыза мыняр трудо-денъям ыштен налын?

В.СМИРНОВ ямдылен.

Морко, Коркатово.

ВАШМУТ: 1.1939 ийыште.
 2.Йорышо вуй. 3.Чыгырий. 4.Шем-вуй. 5.Түкывай чаңа-вуй. 6.Козан-вуй. 7.Коремдур ялыште. 8.Шүштык Мигыта. 9.50 ий. 10.33 ий. 11.Пайрем дене. 12.Волыкшат тугаяк. 13.450.

**ВИКТОРИНЕ
ВИКТОРИНЕ
ВИКТОРИНЕ**

**Самырык-влакын «ВийАр»
тўвыра да келшымаш ушемышт
«Кидшер» интернет-журнал
«Ямде лий» газет редакций**

1. «Талешке» мут мом ончыкта?
2. Талешке кечым молан 26 апрельште палемдат?

7. «Онар» сўретым кў сўретлен? Могай ийыште?

3. Марий талешке-влак кокла гыч кўм паледа?

4. Талешке-влакын кийыме верла дене палдарыза.

5. Талешке-влак нерген могай литературный произведений-влакым паледа?

6. «Ожно, моткочак ожно, кумда Юл эңерын шола серыштыже иленят шоңго аваж ден ... патыр

рвезе. Тудо пеш кўкшй капан улмаш - вонча Юл эңер гоч келын, а вўд улыжат пулвўй даңыт веле шуэш. Пич чодыра дене ошкылеш - эн кугу пушенгыжат тудлан кыдал марте веле лиеш. Тошкалеш — йол йымалныже патыр

тумо шыр-пешт пудырга...»

Тиде патыр рвезын лўмжў кузе?

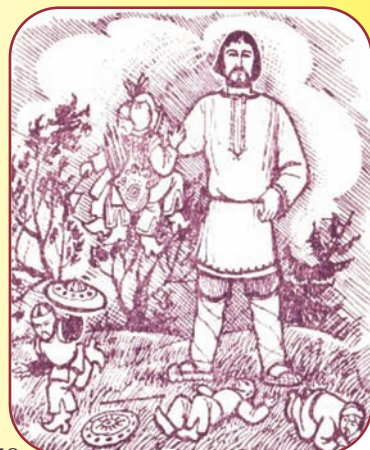
Могай книгаште тудын нерген лудаш лиеш?

Тиде книган авторжо кў? Мом те эше тиде патыр нерген паледа?

8. Могай патыр нерген музыкальный произведенийым возымо?

Авторжо кў? Патырын рольжым артист-влак кокла гыч кў-кў модын?

9. «Чоткар патыр» скульптурым могай ийыште ыштыме? Авторжо кў?

10. Тиде сўрет могай книга гыч? Могай патырым сўретлыме? Книган да сўретын авторышт кўмыт улыт?

Вашмутым 20 апрель марте «Ямде лий» газет редакцийыш колтыза.

Совла гыч курчак

У Арбан йочасадыш коштшо ньога-влакын ача-аваштым совла гыч курчакым ышташ йодна. Паша лектышышт куандарыш! Ынде нине совла-курчак дене йоча-влак тўрлў йомакым модыт.

И.В.НИКИТИНА, воспитатель.

Медведево район.

Шошо — пўртўс помыжалтме жап. Чылажат у тўсым налеш. Пушенге, кушкыл-влак ужаргат. Кайык-шамыч пыжашым опат, сылне мурым мурат. Йоча-влак уремыште куанен модыт.

Карина АРКАТОВА, 2-шо класс.

Волжский, Сотнур.

Кидпашалан тунемам

Авам мыйым крўчок дене пидаш, тўрлаш, кагаз гыч тўрлў арверым ышташ туныкта. Шукерте огыл районышто «Дом моей мечты» конкурс эртыш. Тушко изонить технике дене ыштыме пўртым аклаш луктынам. Кумшо верым налынам. Тудым кок арня тўрленам.

Ангелина ФОМИНЫХ.

У Торъял, Токтарсола.

Корным шекланен вончыза!

Карина ЗОСИМОВАН сўретше. 1-ше номеран Морко школ.

Индекс
Роспечать - 52713, МАП - 78574.
Тираж 1300 экз. Заказ 1106.
Формат - А-4-8.
Директор-тўн редактор
Л.В.СЕМЕНОВА.
E-mail: yamde_lii@mari-el.ru,
yamde_lii@mail.ru
Сайтын адресше: yamde-lii.ru,
Тел. 45-25-49(факс);
45-22-82.

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК:
Марий Эл Республик-се культур, печать да национальность паша шотышто министерстве, "Ямде лий" газет" кугыжаныш унитарный казенный предприятий.

Газетым Массовый коммуникаций сфериште да культур наследийым аралымаште законодательством шуктен шогымым эскерыше Федеральный службын Приволжский федеральный округысо управленийыштыже регистрироватлыме.
Номер — ПИ №ФС 18-1999,
2005 ий 10 февральыште пуымо.

Печатьыш пуымо жап — 14-00, фактически — 13-00.
Ак — кутырен келшыме почеш.

Авторын да редакцийын шоньмашыш тўрлў лийын кертыт. Серыш-влак мўнгеш огыт колталт.

Газетым редакцийыште погымо да верстатлыме, «СТРИНГ» ИПФ ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын адресше: 424006, Йошкар-Ола, Строитель урем, 95.

Редакцийын да издательын адресше: 424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалыкше урем, 20.

Диана ХАЛТУРИНАН сүрөттөшө.
Советский, Өрша.

Салам аршаш

Вүдшорын лу-
ымшо кечыштыже
Виолетта йолташна шочмо
кечыжым палемда. Уло
кумылын тудым саламлена
да пенгыде тазалыкым,
пиалым, эре тыгаяк чеве
рияш, сай тунемаш
тыланена.

Юлия ИСАЕВА,
Настя МАТВЕЕВА.
Татарстан, Агрыз, Буймо.

Судуку

Яра
клеткылашке 1 гыч 9
марте цифр-влакым
шындедылман. Кўшыч
ўлыкла, шола гыч пур-
лашке ик цифрат уэш-
пачаш возалтшаш огыл.
Изи квадратыштат икгай
цифр-влак лийшаш огы-
тыл.

	5	9		6	
9		5	6	7	1 3
4				9	
	6 3	1 7			8
		1		4	7
4		9		8 2	1
	1		2 7		4
6	4				
	7			1 5 2	

Шинчет пўртышет?

Ончал окнашкет!

Теле сепалтын куржеш.
Пўртўс ылыжеш, шырчык толеш
Шочмо кундемыш вашке.
Шошо сем-влак утыр йонгат,
Лай кумылнам тарватат.
Вашке чодырайтат чыла ужарга,
Марий мландына топлана.

Вика ХЛЕБОВА, 8-ше класс.
Марий Турек, Марий Купто.

Мый «А» буква
возаш йўратем.

Мо ланжым
тогдай -
ышда, шо-

нем? Шотлыза:
лўмнерыштем
мыняр «А»
буква уло?

Анна
АЛЕКСАН-
ДРОВА.
Морко, Коркатово.

Пырысем
пешак онай,
Малаш
сумкашкеш пура.
Школыш
нангаяш гын, сай.

Тек урокышто шинча.
Андрей РОДИОНОВ.
Волжский,
Шарача.

Т у ш т о

◆ Огешат йом,
огешат шўй.
◆ Чондымо пе-
ленат, чонан
пеленат пижын.

Увертарымаш

1970-1980-ше ийлаште лекше
"Ямде лий" газет подшивке-вла-
кым налнеда гын, йынгыртыза.
Телефон 8 (8362) 45-25-49.

12 апрель – Авиацийн да
космонавтыкын тўнямбал кечыже

Шым ойыртемем му.

1. Планет. 2. Пытартыш гына ўдырамаш-
космонавт кокла гыч космосыш кў чонештен?
3. Икымше космический корабльын лўмжў.
4. Космосышто чонештылеш. 5. Космический
корабльын конструкторжо. 6. Космонавт
мутын синоним-
же. 7. Икымше
совет космонавт.
8. Совет космо-
навтын фами-
лийже. 9. Санда-
лыкыште чо-
нештылше ис-
кусствен-
ный аппа-
рат.

Максим
ГОРИНОВ.
Куженер,
Ўштымбал.

1			К				
2			О				
		3	С				
		4	М				
		5	О				
6			Н				
			7	А			
8			В				
9			Т				

КРОССВОРД